

lestip 2: ‘een vlekje wolf’

Principe 9: ‘Van lezen ga je doen’

Een vlekje wolf, uit: *Een vlekje wolf*

Sine Van Mol, Isabelle Vandenabeele

De Eenhoorn, 2003. Blz. 28.

Over de auteur

Voor haar debuut als auteur gaf Sine Van Mol (1945) ongeveer twaalf jaar les in het basisonderwijs. Stilaan begon ze te schrijven, eerst voor volwassenen, daarna voor kinderen en jongeren. Het bezorgen van leeskriebels is haar belangrijkste motivatie om voor deze doelgroep te schrijven. Ze schrijft graag voor kinderen, omdat ze even blij, bang, boos en ondeugend kan zijn als zij. Sine Van Mol is werkzaam als assistente in de bibliotheek van Kalmthout. Haar kinder- en jeugdboeken gaan over uiteenlopende onderwerpen, maar snijden vaak een bepaalde problematiek aan: leermoeilijkheden, seksueel misbruik, kinderprostitutie... Ander werk: *Mag ik overvaren?* en *Ben op de bus*.

Over de illustrator

Isabelle Vandenabeele (1972) studeerde aan het Sint-Lucas Instituut in Gent: eerst Grafische vormgeving en daarna Grafiek. Haar voorkeur gaat uit naar het grafische werk, naar lithografie, houtsneden en etsen. Voor haar eerste prentenboek, *Kind*, maakte ze gebruik van lino-sneden, krijt en gouache. Het boek werd bekroond met een Boekenpluim 2002. In 2004 werd ze in Nederland bekroond met een Zilveren Penseel voor de illustraties van *Rood Rood Roodkapje*.

Over het boek

In *Een vlekje wolf* van Sine Van Mol ondersteunen houtsneden van Isabelle Vandenabeele de verschillende cycli. Het zijn vrouwenfiguren zonder of met afgewende gezichten, of een ondoordringbaar bos, bij korte, zuinig geschreven natuurimpressies, gebalde mythische verhalen in dichtvorm, brieven of mijmeringen. Gewoon heel mooi gedaan.

Werken met het fragment

Vóór het lezen

Vertel je publiek dat je met een gedicht met de titel *Een vlekje wolf* gaat werken. Waaraan denken de kinderen als ze deze titel horen? Wat zouden ze tekenen bij deze titel?

Met een verhaal of gedicht wil de schrijver ervan meestal iets aan de lezer duidelijk maken. Welke boodschap gaat er in deze titel schuil?

Na het gesprekje geef je de kinderen per twee een vel papier en laat je ze aan de slag gaan met illustratiematerialen. Als ze klaar zijn, bespreek je de resultaten in groep. Laat eerst de groep vertellen welk verhaal er volgens hen achter de illustratie zit, alvorens de illustratoren zelf aan het woord te laten. Kwamen de meningen overeen? Als de kinderen opgewarmd zijn, lees je het verhaal voor.

Tijdens het lezen

Het is een kort gedicht waarin de lezer of luisteraar niet veel tijd krijgt om “in” het verhaal te komen. Je zal dus een locatie moeten kiezen die geschikt is voor dit gedicht: rustig, misschien een beetje donker, eventueel in de natuur. Lees het gedicht voor terwijl de kinderen op hun rug liggen en helemaal in de sfeer zijn. Om extra aandacht te vragen kan je een luisteropdracht geven. Bijvoorbeeld: als ik het gedicht twee keer gelezen heb, vertel je hoe de plaats eruitziet waar dit gedicht zich afspeelt.

Na het lezen

Laat voldoende tijd tussen de twee lezingen om de tekst te laten doordringen bij de kinderen. Bewaar de rust, maar laat de kinderen vertellen welk beeld ze in hun hoofd hebben. Hoe zag de plaats eruit in hun hoofd? Verschilde dit bij andere kinderen? Zijn er gelijkenissen?

Opeens

sluipt

een zwarte vlek

van stam

naar stam.

Een vlekje wolf?

Een onduidelijke schim, zich stiekem van boom tot boom verplaatsend, een vlek... Een zwarte vlek... Een wolf? Het lijkt of ik in die wolken een olifant zie, maar jij ziet

een mannetje dat op z'n rug ligt. Vreemd. Kennis, verwachtingen, het onderbewustzijn... bepalen dikwijls mee wat we (denken te) zien.

Hier kan je in de klas mee experimenteren. Je maakt een aantal kleuren waterige verf klaar. Gebruik liefst niet te donkere kleuren; ecoline is heel geschikt, maar niet noodzakelijk. De leerlingen hebben allemaal een rietje. Ze nemen nu een beetje verf op in hun rietje (rietje in de verf steken, duim er bovenop, rietje weer optillen) en blazen dit uit over hun tekenblad. Op deze manier ontstaat een onvoorspelbare vlek. Nu spoor je de leerlingen aan om eens goed naar die vlek te kijken (van dichtbij, veraf, met halfgesloten ogen, knipperend met de ogen, scheel, enzoverder) tot ze er een dier in beginnen te zien. Ze kunnen met verf, stift, wasco dit dier wat benadrukken. Hier kunnen heel leuke resultaten uitkomen.

*Tussen boom
en boom,
een fel
wit
licht,
loopt een meisje
rood gekleed
mand vol bloemen.*

Deze passage zal veel kinderen doen denken aan een sprookje. Dat het meisje in het rood gekleed is én bovendien een mand met bloemen draagt, stuurt ons in de richting van *Roodkapje*. Zo roepen de meeste sprookjes spontaan beelden bij ons op. Twee of drie woorden kunnen al genoeg zijn: hutje van steen, glazen muiltje, stiefmoeder). Laat de kinderen nu zelf een gedichtje schrijven, geïnspireerd op een sprookje. Wanneer ze dit later voorlezen, proberen de anderen erachter te komen welk sprookje erin verborgen zit. Je kunt de gedichten eventueel laten illustreren en bundelen tot een grote klassikale sprookjes- en dichtbundel.

Hierbij introduceren wij het bosspel 'Een vlekje wolf'. De spelregels liggen niet vast; ze kunnen vrij geïnterpreteerd worden. De bedoeling van het spel is dat de wolven worden ontdekt en dat er niemand valt. Alle kinderen krijgen een kaartje waarop staat wat ze zijn. Er zijn twee wolven en twee jagers. De anderen zijn natuurliefhebbers die een daguitstap maken in het bos en genieten van het prachtige

bos waar ze al de hele week van hebben gedroomd terwijl in een saai grijs kantoor papieren aan het sorteren waren. De wolven zitten deze keer niet in een schapenvacht, maar in een mensenpak. Je kunt dus misschien, als je goed oplet, een vlekje wolf ontdekken. De wolven hebben honger. Ze kunnen iemand opeten door hem of haar een vette knipoog te geven, waardoor de natuurliefhebber onmiddellijk in zwijm valt. Het is aan de jagers om de wolven te ontdekken vóór alle natuurliefhebbers uitgestorven zijn. Het is namelijk een bijzondere soort.